

Ariketak 102

ADMINISTRAZIOA
EUSKARAZ

I. Aukera ezazu hitz egokia Euskaltzaindiaren *Hiztegi Batua* kontuan hartuz:

1. Diotenez, Van Gogh zientzialariak _____ izaten zituen, eta konortea galtzen zuen askotan.
a) aluzinazioak
b) haluzinazioak
2. Bailara honetako behiak lasai asko bazkatzen dira mendietako _____ malkartsuetan.
a) amildegi
b) amileta
3. Toraxaren barruan eta biriken inguruan dagoen mintza da pleura edo _____.
a) anderraia
b) andaerraia
4. Neguko izotz gogorrek hostaila ihartzen diote ereinotzari, baina, udaberrian, berriro _____ eman, eta jantzi egiten da.
a) altsumak
a) altzumak
5. Psikologo guztien arabera, _____ bat gainditzeko bete beharreko lehenengo pausoa egoera onartzea da.
a) angustia-krisi
b) larritasun-krisi
6. Francoren aldeko indarrei aurre egiteko, lubakiz, _____ habiaz eta babeslekuz josi zituzten Bizkaiko mendiak 1936ko gerran.
a) ametrailadora
b) metrailadore
7. _____ arruntenak bi hauek omen dira: natura-hondamendi bat gertatzen dela gure inguruan eta haginak erortzen zaizkigula.
a) Amesgaitz
b) Ameskaitz
8. _____ autoktonoa babestuta dago Europa osoan, desagertzeko arriskuan baitago.
a) Amarratza
b) Hamarratza
9. Arrazoi larriengatik gurasoek ezin badituzte seme-alabak zaindu, ume horien aldi baterako zaintzarako familia _____ bilatzen ditu erakunde horrek.
a) amorosoak
b) amodiotsuak
10. Irakasle batzuen iritziz, pedagogia sistemikoak hezkuntzari begiratzeko modu berri bat eskaintzen du; izaera inklusibo eta dimentsio _____ batzen dituen begirada, alegia.
a) anizduna
b) aniztuna

IVAP

HERRI ARDURALARITZAREN
EUSKAL ERAKUNDEA

2. “Sareko testuetan, dena aurrera!” artikulua azken atalean proposatzen denaren ildotik, molda itzazu esaldi hauek:

1. Azken batean, osasun-sistemari koherentzia eman eta haren mailen artean sinergiak aurkitzea da kontua, zaintza sanitarioak osoagoak izan daitezzen.
2. Administrazio Kontseiluko arduradun nagusi ohiak, Garbiñe Benitok, bere kudeaketan “irregulartasun edo lege-kontrakotasunik egon izana” ukatu du, eta enpresak “inork aurreikusi ez zuen” “araudiaren nahasmenari eta makroekonomiaren gainbeherari” aurre egin behar izan ziola gaineratu du.
3. Egiturari dagokionez, presidentea, Batzorde Betearazlea, Batzorde Federala eta Batzar Nagusia dira bere gobernu organoak.
4. Oro har, desiragarria da hasierako kidezek irautea, zeren eta jatorrizko talde etnikoek beren kideen eta gizartearen osotasunaren arteko bitartekaritza-eginkizun bat betetzen baitute sarri.
5. Era berean, sare sozialen erabilera okerrak eragindako arriskuen eta mehatxuen menpe dagoena batez ere eskola-umeen eta gazteen kolektiboa dela kontuan hartu behar dugu.
6. Greenpeacek erabat zaharkituta geratu den isurketa, arazketa eta uren kalitatearen inguruko legeria askotan salatu du.
7. Lan-kontratukoak ez diren langileak Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio orokorreko, erakunde autonomoetako, zuzenbide pribatuko erakunde publikoetako eta Autonomia Erkidegoko sektore publikoko partzuergoetako karrerako eta bitarteko funtzionarioak dira.
8. Gaurko aitorten-ekitaldi publikoan, 25 euskal enpresek, #PorElClima Komunitatea ekimenaren bidez, klima-aldaketaaren aurka duten konpromisoa adierazi dute publikoki.

3. Bilatu hitz bakoitzaren definizioa:

salatu	liskar	iraindu	ekoitzi	hondakin
kuxkuxero	etsi	txantxa	iruzur	isun
			mehatxatu	mauka

1. _____: Hitzez edo egitez, norbaiten izenaren kontra egin.
2. _____: Zerbaiten bila edo zerbait lortu nahian ikusmiran ibiltzen dena.
3. _____: Norbaitek zerbaiten itxaropena galdu, amore eman.
4. _____: Erabili, eta bereziki desegin edo suntsitu ondoren, zerbaitetik gelditzen dena.
5. _____: Norbaiti, hitzez edo keinuz, kalte egin nahi zaiola adierazi.

6. _____: Asmo txarrik gabe, umorearen eraginez egiten den zirikada edo adar jotzea.
7. _____: Norbaiten aurka parte eman, eta hura erruduntzat jo.
8. _____: Eman, sortu, egin, bereziki ekonomia-jardueraren bitartez, edo horren ikuspegitik.
9. _____: Erraz lortzen den gauza oso onuragarria.
10. _____: Lege edo aginduren baten hausleari ezartzen zaion diru-zigorra.
11. _____: Etsaitasunezko hitz eta keinuen (eta are ekintzen) bidezko eztabaida, errieta edo borroka.
12. _____: Onura edo probetxua lortzeko asmoz eginiko engainu edo azpikeria.

4. Lotu sinonimoak:

barreiatu
zarama
eraitsi
gogaitu
jazarle
bilkura

sakabanatu
zaborra
aspertu
erorarazi
erasotzaile
batzarra

Soluzioak102

ADMINISTRAZIOA
EUSKARAZ

- I.
1. b	6. b
2. a	7. a
3. b	8. b
4. a	9. b
5. b	10. b

- 2.
1. Azken batean, **kontua da** osasun-sistemari koherentzia eman eta haren mailen artean sinergiak aurkitzea, zaintza sanitarioak osoagoak izan daitezen.
 2. Administrazio Kontseiluko arduradun nagusi ohiak, Garbiñe Benitok, **ukatu du** bere kudeaketan “irregulartasun edo lege-kontrakotasunik egon izana”, eta **gaineratu du** arduradun zen garaian, enpresak “inork aurreikusi ez zuen” “araudiaren nahasmenari eta makroekonomiaren gainbeherari” aurre egin behar izan ziola.
 3. Egiturari dagokionez, **honako hauek** dira bere gobernu organoak: presidentea, Batzarre Betearazlea, Batzarre Federala eta Batzar Nagusia.
 4. Oro har, desiragarria da hasierako kidezek irautea, zeren eta jatorrizko talde etnikoek **sarri betetzen baitute** beren kideen eta gizartearen osotasunaren arteko bitartekaritza-eginkizun bat.
 5. Era berean, **kontuan hartu behar dugu** sare sozialen erabilera okerrak eragindako **arriskuen eta mehatxuen menpe** dagoena batez ere **eskola-umeen eta gazteen kolektiboa** dela.
 6. Greenpeacek **askotan salatu du** erabat zaharkituta geratu den isurketa, arazketa eta uren kalitatearen inguruko legeria.
 7. Lan-kontratukoak ez diren langileak **honako hauek** dira: Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio orokorreko, erakunde autonomoetako, zuzenbide pribatuko erakunde publikoetako eta Autonomia Erkidegoko sektore publikoko partzuergoetako karrerako eta bitarteko funtzionarioak.
 8. Gaurko aitorten-ekitaldi publikoan, 25 euskal enpresek **publikoki adierazi dute**, #PorElClima Komunitatea ekimenaren bidez, klima-aldaketaren aurka duten konpromisoa.

- 3.
1. **Iraindu:** Hitzez edo egitez, norbaiten izenaren kontra egin.
 2. **Kuxkuxero:** Zerbaiten bila edo zerbait lortu nahian ikusmiran ibiltzen dena.
 3. **Etsi:** Norbaitek zerbaiten itxaropena galdu, amore eman.
 4. **Hondakin:** Erabili, eta bereziki desegin edo suntsitu ondoren, zerbaitetik gelditzen dena.
 5. **Mehatxatu:** Norbaiti, hitzez edo keinuz, kalte egin nahi zaiola adierazi.
 6. **Txantxa:** Asmo txarrik gabe, umorearen eraginez egiten den zirikada edo adar jotzea.
 7. **Salatu:** Norbaiten aurka parte eman, eta hura erruduntzat jo.
 8. **Ekotzi:** Eman, sortu, egin, bereziki ekonomia-jardueraren bitartez, edo horren ikuspegitik.
 9. **Mauka:** Erraz lortzen den gauza oso onuragarria.
 10. **Isun:** Lege edo aginduren baten hausleari ezartzen zaion diru-zigorra.
 11. **Liskar:** Etsaitasunezko hitz eta keinuen (eta are ekintzen) bidezko eztabaida, errieta edo borroka.
 12. **Iruzur:** Onura edo probetxua lortzeko asmoz eginiko engainu edo azpikeria.

- 4.
barreiatu	→	sakabanatu
zarama	→	zaborra
eraitsi	→	aspertu
gogaitu	→	erorarazi
jazarle	→	erasotzaile
bilkura	→	batzarra

IVAP

HERRI ARDURALARITZAREN
EUSKAL ERAKUNDEA

